

Elżbieta Ciuksza
Magdalena Sawicka-Bartosik
Wyższa Szkoła Humanistyczna
Towarzystwa Wiedzy Powszechnej
w Szczecinie

KRYTERIA DOSTĘPNOŚCI I FORMY AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ OFEROWANE PRZEZ SZKOŁĘ MISTRZOSTWA SPORTOWEGO DLA UCZNIÓW I ETAPU EDUKACJI

Wprowadzenie

Szkoły mistrzostwa sportowego na stałe wpisały się w krajobraz polskiego systemu edukacyjnego realizując programy szkoleniowe dla poszczególnych związków sportowych oraz obowiązkowy program nauczania na różnych poziomach nauki¹. Tworzone są od 1977 roku, a od 1999 roku ich zakładanie i prowadzenie przejęły powiaty. W 2003 roku tych szkół było 39, w tym 30 publicznych i 9 niepublicznych, łącznie kształciło się w nich 1667 uczniów w 25 dyscyplinach sportowych. W 2016 roku liczba tych szkół wzrosła do 144, a kształcących się dzieci do 55 900, w tym w 65 szkołach podstawowych do 33 989 uczniów, w 64 gimnazjach do 18 780 uczniów, w 15 szkołach ponadgimnazjalnych do 3 131 uczniów².

Szkoły mistrzostwa sportowego wraz ze szkołami sportowymi, szkołami z poszerzonym programem wychowania fizycznego, z klubami sportowymi i z programami szkolenia wojewódzkiego współtworzą krajowy system szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo, rozumianej w kategoriach predyspozycji do ponadprzeciętnego wykonywania czynności

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.

² Ośrodek Statystyki Sportu i Turystyki oraz Podkarpacki Ośrodek Badań Regionalnych, *Kultura Fizyczna w Polsce w latach 2015 i 2016*, GUS, Departament Badań Społecznych i Warunków Życia, Warszawa-Rzeszów 2017, s. 153-156.

lub działalności w określonej dziedzinie³. Choć szkoły te są różne z powodu umiejscowienia, zatrudnionej kadry, kształcących się tam uczniów, preferowanych profili, to wszystkie one podejmują wiele atrakcyjnych działań związanych z zaspokojeniem oczekiwań rodziców i ich dzieci oraz wymagań Państwa⁴. Szkoły mistrzostwa sportowego prowadzą rekrutację do poszczególnych dyscyplin sportowych oraz stałą selekcję w toku procesu edukacyjno-treningowego, który jest dostosowany do wieku rozwojowego dziecka i sportowych uzdolnień uczniów. Wyniki sportowe uczniów są podstawą uzyskania odpowiedniej klasy sportowej, gry w drużynie czy w reprezentacji klubu sportowego, a efekty edukacji sportowej dziecka uwarunkowane są wieloaspektowo, gdyż obejmują zespół właściwości psychicznych młodego sportowca, bezpośrednie oddziaływanie społeczne i umiejętności motoryczne.

Przykładem badań naukowych w zakresie planowania drogi życiowej i zawodowej, szczególnie w zakresie decyzyjności młodzieży w obszarze własnej przyszłości są badania podjęte przez M. Czerwińską-Jasiewicz⁵. Problematykę aspiracji edukacyjno-zawodowych uczniów szkół ponadgimnazjalnych podjęli także Natalia Bednarczyk-Jama⁶, Daniel Wiśniewski⁷, Małgorzata Dubis⁸, Bohdan Rożnowski⁹. Tematykę aspiracji rodziców podjął Zbigniew Kwieciński¹⁰, Tadeusz Lewowicki¹¹, Mirosław Szymański¹², Wiesław Sikorski¹³, Ewa Sikora¹⁴.

Raport „*Ważne decyzje - wybór szkoły*”¹⁵ opracowany na bazie danych z roku szkolnego 2016/2017 na terenie całego kraju wśród 1792 uczniów i absolwentów szkół ponadgimnazjalnych wskazuje na rodzinę, jako ważne źródło informacji o szkole średniej, zaraz po kolegach, Internecie, opiniach uczniów, otwartych drzwiach i stronie szkoły. Z kolei wśród dwudziestu siedmiu przyczyn, które wpłynęły na wybór szkoły, tradycja rodzinna

³ C. Kupisiewicz, M. Kupisiewicz, *Słownik pedagogiczny*, Warszawa 2009, s. 189.

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek.

⁵ M. Czerwińska-Jasiewicz M., *Decyzje młodzieży dotyczące własnej przyszłości (uwarunkowania psychospołeczne)*. Oficyna Wydawnicza Psychologii UW, Warszawa 1997.

⁶ N. Bednarczyk-Jama, *Aspiracje edukacyjno-zawodowe uczniów szkół ponadgimnazjalnych*, IBE, Warszawa 2008.

⁷ D. Wiśniewski, *Aspiracje młodzieży ponadgimnazjalnej w kontekście zmian społeczno-kulturowych*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2012.

⁸ M. Dubis, *Młodzież wobec wyboru profilu kształcenia i zawodu (na przykładzie licealistów z Podkarpacia)*, Oficyna Wydawnicza "Impuls", Kraków 2011.

⁹ B. Rożnowski, *Przechodzenie młodzieży z systemu edukacji na rynek pracy w Polsce: analiza kluczowych pojęć dotyczących rynku pracy u młodzieży*, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydawnictwo KUL, Lublin 2009.

¹⁰ Z. Kwieciński, *Drogi szkolne młodzieży a środowisko*, Warszawa 1980.

¹¹ T. Lewowicki, *Aspiracje dzieci i młodzieży*, Warszawa 1987.

¹² M. Szymański, *Wartości nauczycieli i uczniów szkół zawodowych*, [w:] S. Kwiatkowski (red.), *Nowe uwarunkowania edukacji szkolnej*, Warszawa 1998.

¹³ W. Sikorski, *Dynamika aspiracji życiowych młodzieży uczącej się*, „Edukacja” 2000, nr 1, s. 43-51.

¹⁴ E. Sikora, *(Nie) realne marzenia? Aspiracje życiowe młodzieży z osiedli byłych PGR-ów*, Olsztyn 2006.

¹⁵ B. Kruszakin, *Ważne decyzje – wybór szkoły. Dane z roku szkolnego 2016/2017*, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2017. Wśród źródeł informacji o szkole ponadgimnazjalnej rodzina znalazła się na 6. miejscu, a następnie: spotkania promujące szkołę w gimnazjum, ulotka-informator, portale społecznościowe, nauczyciele, targi edukacyjne, absolwenci, doradca zawodowy, reklama w mediach, pedagog szkolny, marketing bezpośredni, pracownik kuratorium oświaty, informator o zawodach.

znalazła się na dwudziestym miejscu, zaś na dwudziestym czwartym presja rodziny¹⁶. Warto w tym miejscu dodać, że grupując przyczyny wpływające na wybór szkoły średniej przez samych uczniów w 2017 roku znalazły się: 1) marka, jakość szkoły, 2) zawód, perspektywa pracy, 3) lokalizacja, dojazd 4) działania szkoły skierowane do kandydatów, 5) rodzina, 6) źródła internetowe. Środowisko rodzinne było częściej wskazywane niż źródła internetowe. Osobami, które podejmują decyzję o wyborze szkoły średniej są w opinii badanych uczniów szkół średnich oni sami - rok rocznie wskazuje na siebie 66,8% uczniów, czasami tę decyzję podejmują z rodzicami (29,7%) i tylko 3,6% badanych wskazało, że decyzję dotyczącą wyboru szkoły za nich podjęli wyłącznie rodzice¹⁷.

Ważną publikacją, aczkolwiek dotyczącą badania opinii dzieci starszych, jest analiza wyników badań przeprowadzonych przez Macieja Bardelasa¹⁸ wśród 658 uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Sportowych, w tym 323 uczniów szkoły podstawowej, kl. IV-VII, 40 uczniów gimnazjum oraz 95 uczniów liceum ogólnokształcącego na temat motywów determinujących wybór szkoły sportowej. Publikacja wyników badania z 2018 roku ujawniła, że powodami wyboru przez uczniów szkoły sportowej podstawowej są: możliwość łączenia nauki ze sportem (76,8%), zdanie rodziny i bliskich (47,7%), lokalizacja (44,3%), rejon do którego przynależy szkoła sportowa (42,1%), renoma i prestiż szkoły sportowej (26,2%), trener (18,3%), internat szkoły sportowej (13,9%), strona internetowa szkoły sportowej (12,1%), przypadek (13,9%), ulotka o szkole sportowej (8,7%). Dla zdecydowanej większości badanych gimnazjalistów powodem wyboru szkoły sportowej była możliwość uprawiania sportu w połączeniu z nauką, zaś dla licealistów - możliwość wyczynowego uprawiania sportu i połączenia nauki ze sportem. Z kolei, na decyzję o wyborze szkoły sportowej uczniów szkoły podstawowej w pierwszej kolejności mieli rodzice (67,5%), samodzielnie podjęło decyzję 19,5%, trener (7,7%), inni członkowie rodziny (,9%), na kolegów jako istotny czynnik determinujący decyzję uczniów wskazało 2,8% badanych uczniów. Gimnazjaliści wskazali na wpływ rodziców i trenera zaś licealiści na ich samodzielną decyzję. Porównując wskazania uczniów szkoły podstawowej ze wskazaniami gimnazjalistów i licealistów można wnosić, że dla zdecydowanej większości badanych możliwość połączenia nauki ze sportem była powodem wyboru szkoły sportowej. Ważnym czynnikiem okazała się też lokalizacja. Przy wyborze szkoły ważne okazało się zdanie najbliższych ale kluczowe było też posiadanie Internetu przez szkołę i zdanie trenera. Szczególnie znaczenie na decyzję o wyborze szkoły mieli rodzice: w szkole podstawowej 67,5% a w liceum ogólnokształcącym –

¹⁶ Tamże, s. 18. Wśród przyczyn wpływających na podjęcie decyzji o wyborze szkoły średniej badani uczniowie wskazywali: perspektywa pracy, dobra opinia uczniów, zainteresowania, dobry dojazd, klimat szkoły, dobra opinia-marka szkoły, bliskość miejsca zamieszkania, poziom nauczania, przyszłe zarobki, otwarte drzwi, strona internetowa szkoły, tu przyszli koledzy/koleżanki, przypadek, możliwość łączenia nauki z pracą, dobra zdawalność na studia, ulotka-informator, targi edukacyjne, spotkania promujące w gimnazjum, tradycja rodzinna, portale społecznościowe, moda na tę szkołę, możliwość pracy jako pracownik, presja rodziny, dodatkowa oferta szkoły, tylko tu się dostałem, organizacja imprez szkolnych.

¹⁷ Tamże, s. 27.

¹⁸ M. Bardelas, *Motywy determinujące wybór szkoły sportowej - raport z badań*, „Edukacja Humanistyczna” 2018, nr 2, s. 45-56.

19%. Oznacza to, że im starszy badany, tym wpływ najbliższych małał na korzyść samodzielnej decyzji. Poza tym, im wyższy poziom uprawianej dyscypliny, tym większy wpływ na wybór szkoły miał trener. Badania Macieja Bardelasa ujawniły ponadto, że istotnym powodem wyboru szkoły dla potencjalnych uczniów jest jej profil sportowy. Wskazały również różnice w odpowiedziach na pytania dotyczących zakresu wpływu na decyzję oraz przyczyn wyboru szkoły przy uwzględnieniu poziomów nauczania podstawowego, gimnazjalnego, licealnego.

Celem artykułu jest poznanie i opisanie kryteriów dostępności i form aktywności fizycznej oferowanej uczniom ubiegającym się o przyjęcie do szkoły sportowej oraz opracowanie wskazówek praktycznych dla nauczycieli, wychowawców, psychologów, rodziców a także innych osób zainteresowanych zagadnieniem kryteriów dostępności i form aktywności fizycznej oferowanej uczniom ubiegającym się o przyjęcie do szkoły sportowej na przykładzie Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Policach.

1. Warunki planowania kariery edukacyjno-sportowej dziecka

Start społeczny rozpoczyna się już w chwili urodzenia się dziecka i składa się z kilka etapów przez które przechodzi w życiu, mając bądź sprzyjające bądź niekorzystne warunki w swoim środowisku domowym. Ostatecznie, to rodzice podejmują decyzje, co jest najlepsze dla rozwoju edukacyjnego własnego dziecka. Jeśli ich wrażliwość podpowiada, że szkoła tradycyjna nie będzie z jakichś względów spełniała potrzeb i możliwości dziecka, mogą zapisać je do szkoły społecznej, prywatnej czy specjalistycznej, oferującej specjalny program dla dzieci uzdolnionych, wpisując się w potrzeby i predyspozycje dziecka.

Zainteresowania odgrywają wielką rolę w procesie edukacji formalnej, nieformalnej i pozaformalnej dziecka, organizują jego osobowość, ukierunkowują i wzbogacają, dynamizują ogólny rozwój, wzmacniają przeżycia emocjonalne i wnoszą satysfakcję poznawczą. Zainteresowania są najlepszym wskaźnikiem prognostycznym drogi życiowej dziecka, są swobodną siłą napędową, sprawiają, że aktywność dziecka koncentruje się na pewnych sprawach bardziej niż na innych, wciąż będzie odczuwało potrzebę dalszego poznawania. Zdobyte doświadczenia poznawcze przynoszą dziecku satysfakcję, pewną niezależność oraz możliwość wykorzystania w poznawaniu innych dziedzin życia¹⁹. Etymologiczne słowo „zainteresowanie” wywodzi się z języka łacińskiego, w którym oznacza „być w środku czegoś”. Definicja słownikowa określa zainteresowanie jako upodobanie, zamiłowanie, inklinację, predylekcję, zaciekawienie (ciekawość), a nawet sympatię do czegoś lub tzw. „żyłkę”. Z kolei w praktyce psychologicznej zainteresowanie oznacza uwagę, ciekawość, motywację, skupienie, troskę, ukierunkowanie na cel, świadomość oraz dążenie²⁰.

Początki ukierunkowanego kształtowania zamiłowań aktywnością ruchową przypadają na okres przedszkolny i wczesnoszkolny. W umiejętnym organizowaniu zabaw wyraża się bodajże najpełniej mistrzostwo pedagogiczne²¹. Na przebieg zamiłowania do aktywności

¹⁹ A. Gurycka, *Rozwój i kształtowanie zainteresowań*, Warszawa 1989, s. 7-8.

²⁰ A. Reber, *Słownik psychologii*, Warszawa 2000, s. 869.

²¹ H. Grabowski, *O kształceniu i wychowaniu fizycznym*, Kraków 1990, s. 27.

ruchowej mogą mieć znaczenie różne czynniki: środowisko rodzinne, specjalistyczne, różnice osobowościowe i rozwojowe dzieci, przyjemne przeżycia, ciekawa forma realizowanych ćwiczeń, towarzysząca ćwiczeniom życzliwość i rodzinna atmosfera. Rozwijanie konstrukcji zamiłowania do aktywności ruchowej opiera się szczególnie na zdolności do przeżywania empatii. Empatyczni rodzice, nauczyciele, trenerzy lepiej rozumieją potrzeby dziecka gdy tworzą ciepłą atmosferę, budzą zaufanie, wywołują otwarte kontakty interpersonalne. Zajęcia przebiegające w miłej atmosferze wzbudzają zaciekawienie dziecka i potrzebę tego sympatycznego kontaktu. Akceptacja i życzliwość rodziców wywołują potrzebę rewanżu i kontaktu z tym ulubionym zajęciem w przyszłości. W procesie wychowania ważne jest głównie to, kim się dziecko staje niż to, czego się nauczyło.

Organizując zajęcia sportowe, istotne jest dostarczanie dziecku różnorodnych doznań w zakresie treści, formy, zastosowanych środków i miejsca ćwiczeń, głównie w terenie, wykorzystując boiska, parki, łąki, lasy, inne wolne przestrzenie, stosując różnego rodzaju gry i zabawy ruchowe, w tym biegi na orientację, jazdę na rowerze i atletykę terenową. Tego rodzaju zajęcia mogą być dla dzieci nie tylko pożyteczne, ale też bardzo interesujące. W okresie wakacyjnym atrakcyjne są spacerowanie, wędrowniki, biwaki, kąpiele, sploty, turystyka górska. Swoboda i przestrzeń, wysiłek i ekspresja różnorodnych form ruchowych, realizowanych w naturalnym środowisku, należą do sprzymierzeńców skutecznych oddziaływań hartujących i edukacyjnych, uwrażliwiających i wywołujących potrzeby estetyczne, umiłowanie spontanicznej aktywności ruchowej i wysiłku fizycznego. Dziecko otoczone zabawkami: hula-hop, piłką, skakanką, huśtawką, rolkami, hulajnogą, latawcami ujawnia wyższą aktywność ruchową. Formą atrakcyjnego przybliżania dziecku walorów aktywności ruchowej jest także oglądanie imprez sportowych. Tego rodzaju kontakt zaprzyjaźnia z atmosferą współzawodnictwa, z możliwościami sprawnościowymi najlepszych zawodników, wyrabia wyobrażenia ruchowe²².

2. Założenia metodologiczne

Przedmiotem badań niniejszej pracy są czynniki motywujące rodziców do wyboru szkoły sportowej dla swojego dziecka na przykładzie Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Policach.

Następnym etapem procesu badawczego jest sformułowanie celów badań, które wyznaczają kierunek działań badacza. W niniejszej pracy przyjęto dwa cele:

- cel poznawczy – mający na uwadze poznanie i opisanie kryteriów dostępności i formy aktywności fizycznej oferowanej uczniom ubiegającym się o przyjęcie do szkoły sportowej na przykładzie Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Policach,
- cel praktyczny – pozwalający na opracowanie wskazówek praktycznych dla nauczycieli, wychowawców, psychologów, rodziców, innych osób zainteresowanych

²² K. Roman, *Analiza rozwoju umiejętności motorycznych dziecka*, „Journal of Education, Health and Sport” 2017, Nr 7/8, s. 344-354.

zagadnieniem kryteriów dostępności i form aktywności fizycznej oferowanej uczniom ubiegającym się o przyjęcie do szkoły sportowej na przykładzie Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Policach.

W badaniach przyjęto, że szkoła sportowa spełnia kryteria dostępności dla rodziców i ich dzieci przy wyborze szkoły dla dziecka, jeżeli oferuje: dobrą lokalizację, duży wybór zajęć pozalekcyjnych, dobrą kadre, pedagogiczną, dodatkową opiekę pedagogiczno – psychologiczną, dużą liczbę godzin wychowania fizycznego, również szkoła zapewnia różnorodne formy aktywności fizycznej dziecku, adekwatnych do jego zainteresowań, jeżeli oferuje: biegi, piłkę nożną, rolki, taniec, jujitsu, basen, balet, hulajnoga.

Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego, która pozwoliła uzyskać informacje opierając się na próbie reprezentatywnej, złożonej z rodziców dzieci ubiegających się do szkoły sportowej. Za pośrednictwem tej metody, uzyskano odpowiedzi na pytania dotyczące poglądów i opinii rodziców na temat czynników motywujących ich do wyboru szkoły sportowej dla swojego dziecka na przykładzie Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Policach.

W metodzie sondażu diagnostycznego posłużono się techniką ankiety, która polega na gromadzeniu informacji poprzez wypełnianie specjalnych kwestionariuszy, w których osoba badana odpowiada na zestaw pytań służących do rozwiązania określonego problemu badawczego.

Narzędziem badawczym użytym w niniejszej pracy jest kwestionariusz ankiety, który zawiera logiczny układ jedenastu pytań, o kafeterii półotwartej i możliwości udzieleniu własnej odpowiedzi pod zapisem „inne” oraz koniunktywnej w której respondent może wybrać jednocześnie kilka możliwych odpowiedzi spośród zaprezentowanych. Każdy z rodziców został poinformowany o anonimowości badań oraz o gromadzeniu wyników wyłącznie w celach badawczych.

Badania przeprowadzono w kwietniu 2019 roku wśród 41 rodziców dzieci ubiegających się o przyjęcie do klas pierwszych edukacji wczesnoszkolnej Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Policach. Większość badanych stanowią kobiety (32; 78%). Rozkład wiekowy badanej grupy respondentów jest niejednorodny. Największą grupę respondentów tworzą rodzice w wieku od 26 do 35 lat, stanowi to 64% badanych. W grupie wiekowej od 36 do 40 lat znalazło się 12 badanych, co stanowi 29%. Największą grupę respondentów tworzą osoby ze średnim wykształceniem co stanowi 54% badanych, z wyższym wykształceniem 36%. Najmniejszą grupę stanowią rodzice z wykształceniem zasadniczym zawodowym (10 %).

3. Kryteria dostępności przy wyborze szkoły dla dziecka

Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Policach została założona w 2007 roku celem profesjonalnego szkolenia dziewcząt w piłce siatkowej, które ukończyły gimnazjum. Po reformie systemu oświaty w 2017 roku została powołana Szkoła Podstawowa Mistrzostwa Sportowego w Policach. W tym też roku odbył się pierwszy nabór uczniów do klasy pierwszej.

Poniżej (tab. 1), zaprezentowano ogłoszenie, jakie Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Policach rokrocznie przedstawia na stronie internetowej, w związku z rekrutacją na kolejny rok szkolny dla dzieci i młodzieży chcących ubiegać się o przyjęcie do szkoły.

Tabela 1. Oferta szkoły

<p>Szkoła Podstawowa</p> <p>Klasy I-IV</p> <ul style="list-style-type: none">• do klasy 4 włącznie wszyscy uczniowie idą tym samym programem nauczania języków i zajęć sportowych,• min.16 godzin zajęć sportowych tygodniowo, „PRZYWRACAMY DZIECIOM PODWÓRKO” Zajęcia z gier i zabaw ruchowych (zabawy bieżne, rzutne, skoczne, integracyjne, edukacyjne, sporty zimowe). Przewaga zajęć na świeżym powietrzu,• nauka i doskonalenie pływania,• nauka j. niemieckiego oraz j. angielskiego,• świetlica,• całodziennie wyżywienie,• nabór odbywa się na podstawie egzaminu sprawnościowego. <p>Klasy V-VIII</p> <ul style="list-style-type: none">• podział uczniów na oddziały SMS i językowe z możliwością edukacji w Locknitz,• trening specjalistyczny siatkówka dziewcząt lub chłopców,• intensywna nauka języka niemieckiego i angielskiego,• Nauczanie dwujęzyczne od 7 klasy:<ul style="list-style-type: none">○ zwiększona liczba godzin języka niemieckiego,○ prowadzenie dwóch przedmiotów w języku polskim oraz niemieckim, lekcje z native speakerem,○ wybór edukacji Police lub Löcknitz.

Źródło: Strona Szkoły Mistrzostwa Sportowego, dostęp 14 stycznia 2021, dostępny w: http://www.zspolice.pl/zspolice/uczmy/szkola_podstawowa

Kandydatami Szkoły Mistrzostwa Sportowego są dzieci z bardzo dobrym stanem zdrowia udokumentowanym zaświadczeniem lekarskim i zaliczonymi próbami sprawności fizycznej. Selekcja i nabór są tym systemem przedsięwzięcia, które prowadzą do wyłonienia z populacji rekrutowanych do szkoły sportowej dzieci posiadających optymalne warunki somatyczne, psychiczne i motoryczne dla uzyskania w przyszłości wysokich wyników w wybranej dyscyplinie sportu²³. Selekcja jest procesem ciągłym prowadzonym pod czujnym okiem trenerów i trwa przez cały okres edukacji. Prowadzi się trzy etapy selekcji²⁴: selekcję

²³ Z. Ważny, *Współczesny system szkolenia w sporcie wyczynowym*, Warszawa 1981.

²⁴ J. Raczek, *Podstawy szkolenia sportowego dzieci i młodzieży*, Warszawa 1991.

wstępną, w której wstępnie określa się poziom sprawności fizycznych i wybranych predyspozycji rekrutowanego dziecka, selekcję właściwą prowadzoną w toku edukacji umożliwiającą wyłonienie dzieci wyjątkowo uzdolnionych i dysponujących wyjątkowymi predyspozycjami morfologicznymi, strukturalnymi, energetycznymi i koordynacyjnymi oraz selekcję specjalistyczną do odpowiedniej dyscypliny sportowej wraz z ukierunkowanymi zainteresowaniami i cechami sportowymi dziecka.

Najistotniejszą kwestią dla rodziców jest wybór szkoły, która oferuje bliskie dziecku dyscypliny sportowe oraz potrafiła wykorzystać jego zdolności i zapał do aktywności sportowej, aby posiadała profesjonalne zaplecze treningowe, boiska, hale, baseny, lodowiska.

Rodzice zapisujący swoje dziecko do szkoły sportowej zobligowani są spełnić wymagania formalne obejmujące złożenie wniosku podpisanego przez oboje rodziców w sprawie przyjęcia dziecka do szkoły wraz z orzeczeniem lekarskim o zdolności do uprawiania określonej dyscypliny sportowej, wydanym przez lekarza rodzinnego oraz złożenie zdjęcia legitymacyjnego. Następnie, dziecko bierze udział w teście sprawności fizycznej. Na tej podstawie szkoła sportowa podaje listę kandydatów, którzy uzyskali pozytywne wyniki prób sprawności fizycznej. Po około miesiącu, szkoła podaje listę kandydatów zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych, a następnie oboje rodzice podpisując stosowne oświadczenie potwierdzają swą wolę przyjęcia dziecka do szkoły.

Głównym zadaniem, jakie stawia sobie szkoła mistrzostwa sportowego jest zapewnienie uczniom optymalnych warunków umożliwiających im godzenie zajęć treningowych w zakresie interesującej ich dziedziny sportu z nauką. Równoległe z programem kształcenia szkoła mistrzostwa sportowego realizuje program szkolenia sportowego.

Uczniowie otoczeni są nauczycielami z najwyższymi kwalifikacjami oraz profesjonalnymi trenerami w swoich dziedzinach, którzy ukończyli studia magisterskie na kierunku wychowanie fizyczne oraz mają uprawnienia trenerskie w określonej dyscyplinie sportu. Profesjonalni trenerzy, sportowcy w swych dziedzinach nadają szkole prestiż.

W niniejszym badaniu przyjęto, że szkoła sportowa spełnia kryteria dostępności przy wyborze szkoły dla dziecka, jeżeli oferuje dobrą lokalizację; duży wybór zajęć pozalekcyjnych i biblioteki; dobrą kadre pedagogiczną; dodatkową opiekę pedagogiczno-psychologiczną; dużą liczbę godzin wychowania fizycznego; dostępność do świetlicy i stołówki; dostępność do sali gimnastycznej i boiska; dobrą infrastrukturę i jej wyposażenie (tab.2). Kwestionariusz ankiety skierowany do 41 rodzin dzieci klas pierwszych edukacji wczesnoszkolnej ujawnił, że najczęściej rodzice kierowali się wyborem szkoły ze względu na dobrą kadre (56,1% wszystkich wskazań) oraz na dużą liczbę godzin wychowania fizycznego (56,1% wskazań). Na stronie internetowej szkoły ujawniono imiona i nazwiska oraz kwalifikacje kadry, która prowadzi dzieci w szkole sportowej. Wśród wyróżnionych, znajduje się jeden trener koordynator oraz 7 trenerów w różnych dyscyplinach sportowych, 3 fizjoterapeutów oraz menadżer ds. mediów i marketingu.

Na trzeciej pozycji, wśród ośmiu czynników definiujących dostępność szkoły sportowej, aczkolwiek ważnym z punktu widzenia rodziców, jest dobra lokalizacja tej szkoły (46,0 wskazań rodziców). Analizując opinie rodziców można domniemać, że duża część bada-

nych dojeżdża do szkoły sportowej z okolic miasta, w którym ta szkoła funkcjonuje. Powodem takiego domniemania może być wskazanie opinii rodziców na potrzebę dostępności do świetlicy oraz stołówki szkolnej (34,1% udzielonych opinii). Działalność świetlicy szkolnej prowadzona jest w oparciu o plany pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej wiąże się z rozwijaniem zainteresowań dzieci, uczeniem postaw prospołecznych przed lekcjami, po lekcjach oraz po zajęciach sportowych.

Z potrzebą zapewnienia dzieciom opieki po godzinach dydaktycznych wiąże się wskazanie związane z dostępem do zajęć pozalekcyjnych oraz biblioteki (31,0%). Szkoła oferuje szereg imprez i uroczystości integracyjnych o charakterze ogólnoszkolnym, jest współorganizatorem wielu zawodów sportowych, między innymi szkolnych i międzyszkolnych, organizuje cieszące się zainteresowaniem letnie i zimowe obozy sportowe. Bibliotekarz-nauczyciel zaprasza i zachęca do korzystania z dostępnej literatury, wskazuje na możliwość dostępu multimedialnego na przygotowanych stanowiskach komputerowych. W bibliotece dzieci mogą przygotować się do zajęć, egzaminów, wykonać pracę domową, projektową przy bezcennej pomocy nauczyciela-bibliotekarza.

Tabela 2. Spełnienie kryterium dostępności szkoły dla rodziców i ich dzieci przy wyborze szkoły

Kategorie wypowiedzi	Badani N=41	
	I	%
a) Dobrą lokalizację	19	46,0
b) Duży wybór zajęć pozalekcyjnych, dostęp do biblioteki	13	31,0
c) Dobrą kadrę pedagogiczną	23	56,1
d) Dodatkową opiekę pedagogiczno-psychologiczną	3	7,3
e) Dużą liczbę godzin wychowania fizycznego	23	56,1
f) Dostępność do świetlicy i stołówki	14	34,1
g) Dostępność do sali gimnastycznej i boiska	9	21,9
h) Dobrą infrastrukturę i jej wyposażenie (budynek, zaplecze)	11	26,8

Wyniki nie sumują się do 100, pytanie wielokrotnego wyboru.

Źródło: badania własne.

Wśród wskazywanych w badaniach opinii rodziców na temat dostępności szkoły, pojawiła się potrzeba dostępności do dobrej infrastruktury i wyposażenia szkoły, tzn. budynku oraz sprzętu sportowego, treningowego a także sali gimnastycznej i boiska. Poza tym, 36 rodziców spośród 41 ogółu badanych, tj. 88% badanych wskazało, że zna bazę sportową szkoły, którą się interesuje ze względu na rozpoczętą karierę szkolną swojego dziecka. Jedynie 4 rodziców nie wie, jaka bazą dysponuje szkoła sportowa.

Kilkoro rodziców (7,3%) wskazało potrzebę dostępu do specjalistycznej, psychologiczno-pedagogicznej kadry. Wśród licznych spotkań z uczniami i ich rodzicami, psychologowie szkoły sportowej starają się wzmocnić potrzebę rozwijania zainteresowań młodych

sportowców. Służą też wsparciem psychologicznym w chwilach słabości i porażek. udzielając porad, prowadząc warsztaty, zajęcia terapeutyczne, diagnozowania potrzeb młodych sportowców. Z kolei, do pedagoga szkolnego szkoły sportowej zwracają się dzieci i ich rodzice z indywidualnymi problemami osobistymi, głównie rodzinnymi, wychowawczymi, materialnymi oraz związanymi ze szkolnymi niepowodzeniami. Pedagog szkolny chętnie rozmawia z dziećmi i ich rodzicami, nauczycielami, wychowawcami, trenerami, którzy pragną skorzystać z fachowej porady i wsparcia pedagogicznego wykorzystują współpracę z instytucjami opiekuńczo-wychowawczymi.

4. Zapewnienie dziecku różnorodnych form aktywności zgodnych z jego zainteresowaniami i sprawnością fizyczną

Potrzebą skłaniającą rodziców do zapisania dziecka do szkoły sportowej jest ukierunkowanie go na rozwój zainteresowań sportem oraz zapewnienie mu podstaw edukacyjnych w karierze sportowca. Z tej przyczyny, w gestii szkoły leży szczególna troska o zapewnienie dzieciom sukcesów edukacyjno-sportowych. Osiągnięcia edukacyjne oraz osiągnięcia sportowe uczniów tej szkoły zdobyte podczas różnych turniejów, imprez sportowych w wielu i różnych konkurencjach, są świadectwem profesjonalności kadry przygotowującej w toku treningów młodych sportowców i laurką prezentowaną także przez utytułowanych absolwentów. Jeśli mury szkoły opuszczają przyszli sportowcy, którzy w kolejnych miesiącach i latach osiągają efektowne sukcesy, oznacza to, że ta szkoła jest placówką kompetentną w realizacji statutowych zadań oraz godną zaufania rodziców pragnących takich sukcesów dla swoich dzieci i rozwijania ich uzdolnień sportowych.

W opinii badanych rodziców, którzy chcą zapisać swoje dziecko do szkoły sportowej ważne jest, aby zapewniała ona różnorodne formy aktywności fizycznej. W badaniach wszyscy rodzice wyrazili opinię, że ich dziecko ujawnia różne zainteresowania aktywnością sportową. Wśród wielu dyscyplin sportowych, wszystkie dzieci, które ubiegają się o przyjęcie do szkoły sportowej przejawiają zainteresowania w różnych dyscyplinach sportowych, takich jak: bieganie, gra w piłkę nożną, rolki, taniec, jujitsu, pływanie na basenie, balet, taniec, jazda na hulajnodze. To, o co w przekonaniu rodziców warto się zatroszczyć w procesie wychowania dziecka, to aktywność spontaniczna, nie tylko realizowana w formie zorganizowanej. Aktywność codzienna może być szaleństwem spędzonym na placu zabaw, gonieniem za piłką, chodzeniem na spacer, grą w klasy, wspinaczką górską nawet na niewielki szczyt, jazdą na nartach, pływaniem, wyścigami na rolkach, wycieczką rowerową po wertepach leśnych, gonitwą na hulajnodze, próbami z deskorolką, na wrotkach albo rolkach.

W aktywności spontanicznej rodzice dostrzegają szereg korzyści, gdyż wzmacnia ciało, hartuje, uczy wytrwałości i pokory, sprawia przyjemność, wycisza, zamienia walkę w zdrową rywalizację, dodaje pewności siebie, umacnia więzi. Aktywność spontaniczna pozwala dziecku zbudować rusztowanie z mięśni, które ochroni stawy i kręgosłup przed przeciążeniami, bólem, urazami. Dziecko podejmujące aktywność sportową przekonuje się, że wszelkie ćwiczenia z czasem czynią mistrza. Nawet, jeśli początkowo nie udaje się celność,

szybkość czy sprawność, to z czasem wysiłek przynosi rezultaty. Choć zmęczone, to jednak szczęśliwe, nie prosi o organizację czasu wolnego dla siebie i nie używa tekstów „nudzę się”, może realizować swoje zainteresowania i potrzeby, czerpać satysfakcję z zajęć sportowych, ćwiczyć perfekcję. Zwycięstwo, albo udana rozgrywka stają się dla niego powodem dobrego samopoczucia.

Sprawność fizyczna jest właściwością złożoną i zależy od wielu czynników. Płeć, budowa ciała, wiek, styl życia, trening, wydolność narządów, stan psychiczny, motywacja, poziom rozwoju zdolności fizycznych to wszystko warunkuje sprawność fizyczną dziecka. Dzieci uwielbiają się ruszać. Ich chęć do zdobywania przestrzeni i aktywnej zabawy jest niepohamowana. Mądrość rodzicielska oraz profesjonalna edukacja szkolna podpowiada, aby nie tłumić tej naturalnej potrzeby dziecka, ale podsycać ją i systematycznie rozwijać.

Tabela 3. Prowadzenie działalności sportowej adekwatnej do sprawności dziecka

Kategorie wypowiedzi	Badani N=41	
	I	%
a) Samodzielne wchodzenie po drabinie (plac zabaw)	35	85,3
b) Przewroty w przód i tył	30	73,1
c) Chodzenie po wąskiej powierzchni	24	58,5
d) Rzucanie i łapanie piłki	28	68,3
e) Skoki na skakance	12	29,3
f) Pływanie	22	53,6
g) Przysiady	33	80,5
h) Huśtanie	32	78,0
i) Zjeżdżanie ze ślizgawki	35	85,3
j) Biegi	1	2,4

Wyniki nie sumują się do 100, pytanie wielokrotnego wyboru.

Źródło: badania własne.

W opinii większości badanych rodziców (39 opinii) dzieci są sprawne fizycznie i tylko dwoje rodziców krytycznie wskazało, że specjalnej sprawności w swoim dziecku nie dostrzega. Wszyscy jednak rodzice wyrazili opinię, że szkoła sportowa do której zapisali swoje dziecko prowadzi działalność adekwatną do sprawności ich dziecka, jeżeli oferuje im: samodzielne wchodzenie po drabinie (pajęczek na placu zabaw), przewroty w przód i tył, chodzenie po wąskiej powierzchni, rzucanie i łapanie piłki, skoki na skakance, pływanie, przysiady, huśtanie, zjeżdżanie ze ślizgawki i biegi (tab.3).

Samodzielne wchodzenie po drabinie (pajęczek na placu zabaw) oraz zjeżdżanie ze ślizgawki są tymi aktywnościami fizycznymi, na które wskazała większość rodziców. Zarówno samodzielność wchodzenia po drabinie, jak i zjeżdżanie ze ślizgawki należą do wysoko opiniowanych umiejętności sprawnościowych dziecka. Nieco mniej aktywności, adekwatnych do sprawności dziecka zdaniem badanych rodziców dotyczy wykonania przysiadów, huśtania oraz przewrotów w przód i w tył. W opinii rodziców: biegi czy nawet

umiejętność skakania na skakance nie należą do wysublimowanych umiejętności, posiada je większość dzieci i domniemać należy, że oceniają je w kategoriach stopnia trudności wykonania, jako łatwe.

Czas wolny, to taki czas, który obejmuje wszystkie czynności nie związane z obowiązkami szkolnymi, domowymi, czynnościami fizjologicznymi i higienicznymi, pozwala na regenerację sił psychofizycznych i zależy od statusu materialnego rodziny, rodzaju wykonywanej pracy, podejmowanych wyborów form aktywności turystycznych i rekreacyjnych²⁵. Poza biernym wypoczynkiem, podczas którego dzieci regenerują siły fizyczne i psychiczne, na czas wolny składa się wypoczynek czynny, podczas którego dziecko wykazuje zaangażowanie ruchowe i psychiczne w czynnościach innych niż te wykonywane na co dzień w szkole. Aktywny czas wolny łączy w sobie atrakcję, nowość, radość, zabawę, przygodę, odmianę, swobodę i emocje. Czas wolny spełnia wiele funkcji, które się wzajemnie uzupełniają: wychowawczą, społeczną, higieniczną. Funkcja wychowawczo-społeczna rozwija osobowość dziecka, zainteresowania, poglądy, natomiast funkcja higieniczna regeneruje siły fizyczne i psychiczne.

Warunkiem umożliwiającym realizację celów związanych z aktywnością ruchową, jest z kolei personalny wzorzec do naśladowania, jakim są rodzice i nauczyciele / trenerzy. Wzorce panujące w rodzinie, w tym właśnie wzorce korzystania z czasu wolnego są wielkim darem, który rodzice mogą ofiarować dziecku. Wszyscy badani rodzice jednogłośnie wyrazili opinię, że spędzają aktywnie czas wolny ze swoim dzieckiem. Dzięki prawidłowemu przygotowaniu dzieci i młodzieży do spędzania czasu wolnego mogą wykształcić w nich zdolność do komunikacji w grupie rówieśniczej, wrażliwość na potrzeby drugiej osoby oraz umiejętności dążenia do własnych celów. To, w jaki sposób dziecko spędza swój czas wolny ma znaczenie dla kształtowanego charakteru, nastawienia do otaczającego środowiska, pozwala wyeliminować w nim lenistwo, niezaradność, bierność zaś kształtuje uprzejmość, serdeczność, koleżeńskość, nawyki i upodobania, zachowania zdrowotne i aktywność sportową realizowaną wspólnie z rodziną. Paradoksalnie powodem, który może być przyczyną ogólnego spadku aktywności fizycznej dzieci i młodzieży jest brak czasu wolnego²⁶.

Mając świadomość, jak ważne są chwile spędzane razem z rodziną, szkoła sportowa wzmacnia sposoby wspólnego spędzania czasu wolnego poprzez promowanie dobrowolności i pozostawienie dziecku wyboru form i treści, które wynikają z jego potrzeb i zainteresowań sportowych. Interesującymi propozycjami rodziców, opiekunów i zarazem najczęstszymi formami spędzania czasu wolnego na które wskazywali rodzice dzieci szkoły sportowej, jako sposobów przyczyniających się do wzmocnienia wspólnego spędzanego czasu wolnego rodziców i ich dzieci są: ruch na świeżym powietrzu, biegi, gra w piłkę, spacer, rolki, rower, zabawy na stadionie, plac zabaw, zabawy na świeżym powietrzu, turystyka, prace w ogródku.

Wyróżnione w toku przeprowadzonego badania opinie rodziców ujawniają ich zainteresowanie sportem, który preferuje ich dziecko. Często dzieje się tak, że rodzice biorą

²⁵ K. Kwilecki, *Turystyczne i relaksacyjne formy zdrowego stylu życia*, Katowice 2012, s.9.

²⁶ M. Kwilecka, *Bezpośrednie funkcje rekreacji*, Warszawa 2006 s. 63, 65-66, 72, 74, 79.

czynny udział w wielu imprezach sportowych w których uczestniczy dziecko. Obecność rodziców na zawodach, imprezach okolicznościowych jest dla dziecka bardzo ważna, jednak nie zawsze ta obecność jest możliwa. Wówczas, gdy rodzice nie mogą z różnych powodów w nich uczestniczyć, komunikują o tym dziecku. Dyskusja na temat meczu, zawodów, treningu, sukcesów i porażek, postępów i zdobytych doświadczeń z gry również jest wzmocnieniem dla dziecka i wyraża życzliwe zainteresowanie rodziców osobistymi przeżyciami dziecka.

Wspólny, aktywny udział rodziny w różnych akcjach sportowych, uczy dziecko radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, kultury przeżywania sukcesów i porażek oraz brania odpowiedzialności za własne czyny. W tych naturalnych sytuacjach, rodzice starają się podtrzymać na duchu swoje dziecko i pomagają mu dostrzec doświadczenia pozytywne.

Wspólny z rodziną spacer, wycieczka, obserwacja roślin, zwierząt, wyrabia spostrzegawczość dziecka, kształci uwagę, rozwija myślenie, budzi pozytywne uczucia do otoczenia społecznego i przyrodniczego. Zabawy i gry na świeżym powietrzu, wycieczki w góry, do lasu, zwiedzanie ogrodów, parków, pływanie w rzece, jeziorze, w morzu nie tylko poprawiają stan zdrowia, ale ćwiczą orientację przestrzenną, wzmacniają cechy charakteru. Również wspólny z rodzicami udział dziecka w akcjach społecznych kształtuje więzi koleżeńskie i społeczne, dzieci uczą się zgodnego współzycia i współdziałania, kulturalnych form zachowania oraz właściwego stosunku do własnej i cudzej pracy. Szkoła sportowa promuje wszelkie sposoby wspólnego spędzania czasu wolnego jako możliwości swobodnego rozwijania się dziecka, bez barier i przymusu.

Zakończenie

Badania potwierdziły, że szkoła sportowa jest tą placówką oświatową, która spełnia oczekiwania rodziców w kontekście potrzeb edukacyjnych ich dzieci rozpoczynających karierę szkolną. W opinii rodziców:

- szkoła sportowa spełnia kryteria dostępności, rodzice najczęściej stawiają na dobrą kadrę i dużą liczbę godzin wychowania fizycznego,
- szkoła sportowa zapewnia różnorodne formy aktywności adekwatne do zainteresowań dziecka (bieganie, gra w piłkę nożną, rolki, taniec, jujitsu, pływanie na basenie, balet, taniec, jazda na hulajnodze), sprawności fizycznej dziecka, (samodzielne wchodzenie po drabinie, pajęczek na placu zabaw, przewroty w przód i tył, chodzenie po wąskiej powierzchni, rzucanie i łapanie piłki, skoki na skakance, pływanie, przysiady, huśtanie, zjeżdżanie ze ślizgawki i biegi) oraz potrzeby wspólnego z rodzicami spędzania czasu (ruch na świeżym powietrzu, biegi, gra w piłkę, spacer, rolki, rower, zabawy na stadionie, plac zabaw, zabawy na świeżym powietrzu, wycieczki tematyczne, sporty rekreacyjne, turystyka, prace w ogródku).

Wnioski badań empirycznych przyczyniły się do zredagowania wskazań praktycznych dla rodziców, opiekunów, nauczycieli, trenerów, wychowawców, wszystkich tych podmiotów, którzy są w jakikolwiek sposób zainteresowani motywami rekrutacji dziecka do szkoły sportowej. System kształcenia dzieci uzdolnionych ruchowo posiada wiele cennych pedagogicznie elementów, przy czym, w toku analiz dostrzeżono potrzebę:

- zwrócenia uwagi na wzbogacenie czynników natury podmiotowej i pozapodmiotowej, które determinują rodziców do zapisania swojego dziecka do klasy pierwszej szkoły sportowej. Poza kompetentną kadrami pedagogiczną i zwiększoną liczbą godzin wychowania fizycznego, rodzice zainteresowani są bogatym wyborem zajęć pozalekcyjnych, dostępem do biblioteki, opieką pedagogiczno-psychologiczną, dostępnością do świetlicy i stołówki, do sali gimnastycznej i boiska, infrastruktury i wyposażenia,
- częstsze organizowanie form aktywności sportowych adekwatnych do zainteresowań dziecka. Rodzice chętnie widzą w programie nauczania zajęcia z elementami biegania, gry w piłkę nożną, jazdę na rolkach, taniec, jujitsu, pływanie na basenie, balet, taniec, jazdę na hulajnodze,
- silniejsza koncentracja na wspieraniu rozwoju predyspozycji społecznych: na uczeniu dziecka współpracy, rozwijania zainteresowań aktywnością ruchową i troski o dobry stan zdrowia, dobre wyniki w nauce i zachowaniu, rozwój systematyczności w działaniu, poczucie dyscypliny i obowiązkowości,
- uwzględnienie indywidualnego tempa rozwoju psychofizycznego zgodnie z oczekiwaniami rodziców w zakresie osiągnięć sportowych dziecka.

Rozwój sportowy dziecka w wieku wczesnoszkolnym jest sytuacją bardzo przełomową. To, w jaki sposób przejdzie ono w tym czasie proces socjalizacji, znaleźć może swoje odbicie w latach późniejszych. Właściwa diagnoza, kierowanie się potrzebami i uzdolnieniami dziecka może mieć strategiczne znaczenie dla jego rozwoju.

Bibliografia

- Bardelas M., *Motywy determinujące wybór szkoły sportowej - raport z badań*, „Edukacja Humanistyczna” 2018, nr 2.
- Bednarczyk-Jama N., *Aspiracje edukacyjno-zawodowe uczniów szkół ponadgimnazjalnych*, IBE, Warszawa 2008.
- Czerwińska-Jasiewicz M., *Decyzje młodzieży dotyczące własnej przyszłości (uwarunkowania psychospołeczne)*, Warszawa 1997.
- Grabowski H., *O kształceniu i wychowaniu fizycznym*, Kraków 1990.
- Gurycka A., *Rozwój i kształtowanie zainteresowań*, Warszawa 1989.
- Kruszakin B., *Ważne decyzje – wybór szkoły. Dane z roku szkolnego 2016/2017*, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2017.
- Kupisiewicz C., Kupisiewicz M., *Słownik pedagogiczny*, Warszawa 2009.
- Kwieciński Z., *Drogi szkolne młodzieży a środowisko*, Warszawa 1980.
- Kwilecka M., *Bezpośrednie funkcje rekreacji*, Warszawa 2006.
- Kwilecki K., *Turystyczne i relaksacyjne formy zdrowego stylu życia*, Katowice 2012.
- Ośrodek Statystyki Sportu i Turystyki oraz Podkarpacki Ośrodek Badań Regionalnych, *Kultura Fizyczna w Polsce w latach 2015 i 2016*, GUS, Warszawa 2017.
- Raczek J., *Podstawy szkolenia sportowego dzieci i młodzieży*, Warszawa 1991.
- Reber A., *Słownik psychologii*, Warszawa 2000.
- Roman K., *Analiza rozwoju umiejętności motorycznych dziecka*, „Journal of Education, Health and Sport” 2017, Nr 7/8.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
- Ważny Z., *Współczesny system szkolenia w sporcie wyczynowym*, Warszawa 1981.

Elżbieta Ciuksza
Magdalena Sawicka-Bartosik

Kryteria dostępności i formy aktywności fizycznej oferowane przez szkołę mistrzostwa sportowego dla uczniów I etapu edukacji

W artykule zostały zaprezentowane kryteria dostępności oraz formy aktywności fizycznej, jakie z punktu widzenia rodziców są istotne i satysfakcjonujące na tyle, aby zdecydowali się oni zapisać swoje dziecko do szkoły mistrzostwa sportowego.

Słowa kluczowe: uzdolnienia, szkoła mistrzostwa sportowego, aktywność fizyczna dzieci.

Available criteria and forms of physical activity; access to courses through sports championship school for students and education

In case of interest, the available criteria and forms of research were presented, which from the parents' point of view are important and satisfying enough to make them interested in their child to the sports championship school.

Keywords: talents, sports championship school, children's physical activity.

Translated by Łukasz Rachubiński